

Espoon kaupunkisuunnittelulautakunnalle

Asia: Mielpide asemakaavan valmisteluaineistosta

Viite: Jousenpuisto, alue 211201, asianro 4240/503/2007

Tapiolan Kilta ry on tutustunut Jousenpuiston asemakaavan muutoksesta (alue 211201) nähtäville asetettuun valmisteluaineistoon. Nähtävillä olevan selostuksen ja havainnekuvien sekä käymiemme keskusteluiden perusteella Tapiolan Kilta ry lausuu MRL 62 §:ssä ja MRA 30 §:ssä tarkoitettuna mielpiteenä kunnioittaen seuraavaa:

1. Kaupunkikuvallisista vaikutuksista

Vaikka Jousenpuiston kaava-alue ei Museoviraston RKY 2009 -inventoinnin ja sitä kuntakaavatasolla yleispiirteisien suojelumääräyksin konkretisoivan Espoon eteläosien yleiskaavan mukaan sinänsä kuulu varsinaiseen Tapiolan kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen kaupunginosaan, se kuitenkin rajautuu mm. Steniuksenkummun ja Jousenkaaren asuinalueisiin. Toisaalta alueen sijainti tulevan metroaseman läheisyydessä puoltaisi käytännössä alueen melko tiheää rakentamista metroaseman riittävän käyttäjämäärän ja siten sen rakentamisen taloudellisen kannattavuuden turvaamiseksi.

Esitetyn valmisteluaineiston perusteella arvoituna alueelle osoitettu rakennustehokkuus vaikuttaa ympäristöönsä nähden raskaalta. Tämä seikka on Jousenpuiston kaavaselostuksesta ilmenevässä vaikutusselvityksessä (8.12.2010) huomioitakin ilmaisulla "Alue on rakentamistehokkuudeltaan ympäristönsä korkein". Jousenpuiston uudisalue nousee varsin umpinaisena massana varsin lähelle Jousenkaaren RKY-alueita, ja myös viereinen Tontunmäen alue on melko matalasti ja väljästi rakennettu. Vaikka suurehkoa rakennustehokkuutta olisikin metroaseman johdosta sinänsä pidettävä ymmärrettävänä, sen kielteistä kaupunkikuvallista vaikutusta viereiseen Jousenkaaren alueeseen ei välttämättä ole täysin riittävästi huomioitu valmisteluaineiston sisällössä, joka nyt on laadittu pitkälti juuri metrosta aiheutuvien rakennuspaineiden ja liiketoiminnan ehdoilla. Lisäksi kriittistä huomiota kiinnittää esitetty tilan käsittely Merituulentien varrella: tiehen rajautuvat kerrostalot aiheuttavat yhdessä Steniuksenpuistoon suunniteltujen kerrostalojen kanssa Tapiolan läntisen sisääntulon jäsentymisen kokonaisvaikutelmaltaan ei-puutarhakaupunkimaiseksi katukuiluksi. Tämän seurauksena puutarhakaupunki-ilmeen vaaliminen Tapiolan läntisessä sisääntulossa ei ole käytännössä mahdollista. Kaavassa on tältä osin kehitettävää, ja siksi ehdotammekin vähimmäisratkaisuna kaavamääräyksiin lisättäväksi, että Merituulentien ja sitä sivuavien uudisrakennusten väliin on istutettava reunustavia puita. Lisäksi tulisi tutkia Merituulentietä sivuavien talojen osittaista poistamista tai madaltamista.

2. Rakennusten massoittelu ja sijoittelu

Jousenpuiston alueelle on metroaseman ja liikerakentamisen ohella esitetty rakennettavaksi asuinkerrostaloja kortteleihin 12150 ja 12151. Korttelin 12151 kerrostaloista 3 on osoitettu sivuamaan Merituulentietä ja 4 Koivu-Mankkaantietä. Lisäksi saman korttelin koillisosaan on esitetty kolmea nauhamaista kerrostaloa. Kaavan tavoitteiden ja kaavaselostuksen mukaan alueesta tavoitellaan "vahvasti omaleimaista".

Tapiolan Kilta huomioi, että nykyisessä suunnitelmassa korttelin 12151 asuinkerrostalojen vastakkaiset parvekkeet "katsovat toisiaan", vaikka koillisosassa olevien kerrostalojen toisella puolella olisi avara näkymä (koilliseen). Nykyisessä mallissa esitetty asukkaiden suora näkymä vastakkaisen talon parvekkeille ja asuntoihin voi haitata ihmisten yksityisyyttä. Pidämme Tapiolalle ominaista väljää ja avointa suunnitteluperiaatetta mieluusti tavoiteltavana lähtökohtana myös tämän Tapiolaan rajautuvan uudisalueen suunnittelussa.

Tapiolan Kilta suosittaa Jousenpuiston rakennusoikeuden vähentämistä nykyisestä 48 000 k-m²:sta noin 20-30 prosentilla. Yleisestikin rakentamisen painopistettä on syytä siirtää Tapiolasta kauemmaksi, lähemmäksi urheilupuistoa ja Koivu-Mankkaantietä. Massoittelun keventäminen on tarkoituksenmukaisinta tehdä poistamalla ainakin 1-2 kpl Merituulentietä sivuavista kerrostaloista tai vähintäänkin madaltamalla niitä.

Tapiolan Killan käytettävissä olevilla asiantuntijoilla ei valitettavasti ole ollut mahdollisuutta tutustua suunniteltujen uudisrakennusten yksityiskohtaisiin luonnospiirroksiin, minkä johdosta rakennusten arkkitehtonisesta ilmeestä ja laadusta ei tässä yhteydessä tule enempää lausuttavaksi. Vaikka sinänsä esteettisiä ja rakennustaiteellisia kysymyksiä ei pitkälti johtuen vanhakantaisista ammatillisista ajattelumalleista usein nykyäänkään valitettavasti haluta kaavoituksessa alistaa keskustelulle, tavoitellun "omaleimaisuuden" osalta rohkenemme yleiselläkin tasolla kiinnittää huomiota siihen, että tapiolalaisen ajattoman klassisen modernismin inspiroimina korostamme tavoitetta ja tarvetta luoda sellaista kaupunkikuvaa ja arkkitehtuuria, joka kestää esteettisten käsitysten ja taiteellisten paradigmojen muutokset pitkässäkin aikaskaalassa.

3. Liikenne ja pysäköinti

Koska Jousenpuistoon suunnitellusta rakennusoikeudesta valtaosa on esitetty asuinrakentamiselle, merkitsee kaavan toteutuminen väestömäärän huomattavaa kasvua alueella. Valmisteluaineiston kaavaselostuksessa on todettu, että Jousenpuiston tulevan asuinalueen liikenteen järjestäminen perustuu metron käyttöön, ja että autopaikkainnormi on hyvin väljä (1ap/100 k-m²). Lisäksi on mainittu, että rakennusoikeuden lisäys tekisi välttämättömäksi erillisen paikoitustalon rakentamisen tai pihakansiratkaisun laajentamisen, mikä heikentäisi alueen viihtyisyyttä huomattavasti.

Tapiolan Kilta ry pitää pysäköinnin järjestämistä kaavan keskeisenä ongelmakohtana. Tapiolan Kilta yhtyy näkemykseen, että autopaikkojen lisääminen erillisen paikoitustalon tai pihakansiratkaisun rakentamisella heikentäisi alueen asumisviihtyvyyttä eikä siksi ole toteuttamiskelpoinen ajatus. Mikäli pysäköintitilaa ei asukasmäärään nähden osoiteta riittävästi, on ilmeisenä riskinä asukaspysäköinnin ohjautuminen mm. läheisille vanhan Tapiolan asuntokaduille.

Kun huomioidaan ehdotettu rakennusoikeus ja siitä aiheutuva asukasmäärän kasvu, ja toisaalta se ilmeinen tosiasia, että valtaosa uusista asukkaista huolimatta metroaseman viereisestä sijainnista kuitenkin epäilyksettä omistaa yksityisauton, on ehdotettua autopaikkamäärää mainituilla perusteilla pidettävä riittämättömänä. Tarvittavien autopaikkojen vähimmäismäärää ei sinänsä ole maankäyttö- ja rakennuslaissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä erikseen yksityiskohtaisesti määrätty. Tarvittavien autopaikkojen määrän oikeudellisen minimitason arviointi on oikeuskäytännössä tapahtunut hankkeen laatu huomioon ottaen, ja po. tapauksessa kiinnittyy huomio erityisesti siihen seikkaan, että metroaseman viereisestä sijainnista huolimatta liikenteen järjestäminen edellyttää käytännössä myös yksityisauton

käyttö- ja paikoitusmahdollisuuksien varaamista. On arvioitavissa, että tässä kontekstissa lähennyttään jo tilannetta, jossa kysymys autopaikkojen määrän riittävydestä voi tulla arvioitavaksi liikenteen järjestämisen edellytyksiä koskevan asemakaavan sisältövaatimuksen alittumisena. Tarvittavien autopaikkojen vähimmäismäärää ei siten ole pidettävä puhtaana tarkoituksenmukaisuusharkintaisena kysymyksenä.

Kokonaisuutena arvioiden Tapiolan Kilta pitää tilannetta ongelmallisena ja esittää, että autopaikkojen määrän lisäämisen sijasta vähennetään alueen kokonaisrakennusoikeutta. Myös mikäli osa alueen uudisasunnoista onnistuttaisiin vielä tässä vaiheessa kaupungin toimilla osoittamaan esimerkiksi kohtuuhintaisiksi opiskelija-asunnoiksi, voitaisiin alueen tulevaa asukasprofiilla muotoilla siten, että alueelle tosiasiasakin myös muuttaisi autottomia talouksia.

4. Jousenkaaren koulun kapasiteetti

Jousenpuiston asukasmäärän kasvamisen myötä tulee myös alueella asuvien koululaisten määrä kasvamaan. Koska huomattava osa uusista koululaisista sijoitettaisiin oletettavasti Jousenpuiston välittömässä läheisyydessä sijaitsevalle Jousenkaaren ala-asteelle, tulee alueen kaupunkisuunnittelussa huomioida lähikoulun kapasiteetti uusille oppilaille.

Tapiolan Kilta ry kiinnittää huomiota siihen riskiin, että Jousenkaaren koulu ei nykyisellään pysty vastaanottamaan kaikkia lapsia Jousenpuistosta ja viereisiltä suunnitelluilta asuinalueilta. Tapiolan Kilta ei myöskään pidä Jousenkaaren koulun laajentamista toteuttamiskelpoisena vaihtoehtona, sillä toimenpidettä vaikeuttaisi koulun sijaitseminen muinaismuistoina suojeltujen ensimmäisen maailmansodan aikaisten linnoituslaitteiden ympäröimänä.

5. Asukas- ja viranomaisyhteistyö

Tapiolan Kilta ry on edustanut Tapiolan asukkaita vuodesta 1956 lähtien. Kiltaan kuuluu alueella asuvia, työskenteleviä, yrittäviä ja opiskelevia ihmisiä, jotka ovat mielellään mukana kehittämässä Tapiolaa lähiympäristöineen käyttäjälähtöiseksi puutarhakaupungiksi. Tapiolan Kilta ry on asiantuntijoineen mielellään jatkossakin mukana Tapiolan aluetta koskevassa kaupunkisuunnittelussa ja valmis tarjoamaan arvokasta paikallistuntemusta Espoon kaupungin päätöksenteon käyttöön.

Vaikka Jousenpuiston kaava-alue ei suoraan sijaitsekaan RKY-alueella, kaavan välittömän RKY-alueeseen rajautumisen johdosta pidämme aiheellisena, että kaavaehdotusvaiheessa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta pyydetään MRA 28 §:ssä tarkoitettu lausunto.

Tapiolassa 26. tammikuuta 2011,
Tapiolan Kilta ry

Marja-Liisa Pietilä	Jussi Laine
Puheenjohtaja	Hallituksen jäsen
Gsm 0500 401 988	Gsm 040 725 8922
Toppelundintie 3 H 99	
02170 ESPOO	